

0€-setelit

ikuistavat muun muassa suosittuja paikkoja, henkilöitä ja teoksia

Aito euroseteli ilman ostovoimaa – miten mielenkiintoinen konsepti. Näin ajatteli 0€-setelin maahantuoja ja yrittäjä **Ulrich Hoefs** heti ilmiöstä kuultuaan.

– *Kiinnostukseni herätti ennen kaikkea se, että 0€-setelissä oli lähes kaikki samat turvaominaisuudet kuin mitä oikeassa eurosetelissä. On kaikki ominaisuudet turvalankaa, juokseva numeroa, hologrammia ja mikrokirjoitusta myöten. Olin yllättynyt, kun kuulin tästä aidosta eurosetelistä, jolla ei kuitenkaan ole ostovoimaa, Hoefs muistelee alkuihmetystään.*

Myös se, miten ensimmäinen 0€-seteli sai alkunsa, kiinnitti Hoefsin huomion. Hän oli seurannut kansainvälisiä rahamarkkinoita keräilijänä jo pitkään, ja huomasi, että tämä uusi harvinaisuus painettiin maailman toiseksi suurimmassa setelipajassa, Oberthur Fiduciairessa, Ranskassa.

Suomen pankilla on ollut hyvin tiukkalinjainen kannanotto turistikasettien ja vastaavien tekemiseen, mutta tähän suotiin Ranskalle lupa Euroopan keskuspankkia myöten.

– *Valmistustapa oli itse setelin lisäksi toinen erikoisuus. Että ranskalainen yritys sai luvan tehdä täysin aidon euroturistikasetelin. Suomen pankki reagoi aikanaan hyvin vahvasti tapauksiin, joissa esimerkiksi huoltoasema oli tehnyt hyvin paljon normaalia markan seteliä suuremman matkamuuksusetelin tai markan kuvaa yritettiin käyttää mainoksissa. Niin ei saanut tehdä missään tapauksessa, mikä tekee tästä mielestäni vielä kiinnostavampaa.*

NOLLA-EUROSETELI

EURO-SOUVENIER

Ilmiö levisi nopeasti

Ranskalainen yrittäjä sai ensin luvan tehdä 0€-setelit sadalle tärkeimmälle turistikohteesta Ranskassa. Ne löivät läpi kertaheitolla, ja Hoefs uskoo tietävänsä miksi.

– *Syy on se, että tämä on hauska ja halpa tuote, josta varsinkin turistit ovat kiinnostuneita. Turistikohteesta saatavaa esitettä tai mainosta ei selailta enää kotona matkan jälkeen, vaan katsotaan omasta kokemuksesta ehkä vielä kerran ja viedään sitten kierrätykseen. Mutta seteliä kukaan ei puolestaan heitä roskiin, kun se on niin hauska ja erikoinen.*

Hoefs on kuullut monien antaneen 0€-setelin huvin vuoksi mukamas maksuvälineenä jollekin tutulle kauppiaille. Setelistä tuli vielä samana vuonna 2015 keräilykohde, jollaisen monet halusivat.

Kun tarinat ensimmäisistä seteleistä kiersivät nopeasti ja levittivät sitten kiinnostuksen Ranskan ulkopuolellekin, laajeni ilmiö alta aikayksikön.

– *Vuonna 2016 seteli-into levisi Saksaan, Belgiaan, Luxemburgiin ja Espanjaan. Niitä alkoi näkyä nettihuutokaupoissa ja niistä kirjoitettiin paljon somessa, mikä synnytti ihan uudet keräilypiirit, Hoefs avaa.*

Somemaailmassa levinneen 0€-setelinnön myötä nuoremmatkin ihmiset alkoivat kiinnostua rahakeräilystä, mihin Hoefs halusi tarttua.

– *Numismaatikkojen keski-ikä on niin korkea, käytännössä eläkeikätasolla, että näin 0€-setelillä mahdollisuutena saada nuorempia mukaan rahakeräilyyn. Jos tämä toimisi Suomessakin, voitaisiin nuoremmille ihmisille saada sen kautta vähän potkua keräilyharrastustoiminnan pariin, Hoefs kertoo ajatelleensa maahantuonti-ideana.*

Suomen ensimmäinen 0€-seteli tehtiin Saksan lisenssillä

0€-setelin maahantuontiin vaadittiin omat toimensa. Hoefs otti ensin yhteyttä valmistajaan, joka myi linsenssejä muille

maille, mutta korkea lisenssimaksu tuntui alkuun liian suurelta riskiltä. Niimpä saksalaissyntyinen Hoefs teki ensin diilin Saksan edustajan kanssa.

– *Sovimme, että teemme ensimmäisen suomalaisen koasetelin Saksan lisenssin kautta ja katsomme, mitä siitä tulee.*

Hänen nykyisellä kotipaikkakunnallaan Hyvinkäällä oli parhaillaan menossa 100-vuotisjuhlavuosi, joten Hoefs otti ensin yhteyttä kaupunkiin ja Suomen rautatiemuseoon seteli-ideallaan. Ei mennyt kauaa huomata, että suomalaiselle 0€-setelille riitti kiinnostusta niin museoyhdistyksen kuin kaupunkilaisten toimesta.

– *Kun ensimmäinen seteli tuli myyntiin, ihmisiä oli aamulla jonoksi asti odottamassa museon avautumista. Museomyyjän mukaan ei tarvinnut tehdä muuta kuin kysyä ”kuinka monta?”, Hoefs muistelee.*

Suomalainen 0€-seteli myytiin nopeasti loppuun kolmen euron hintaan, ja nykyään samasta setelistä saa noin 25–40 euroa. Museo innostui tilaamaan toisen-

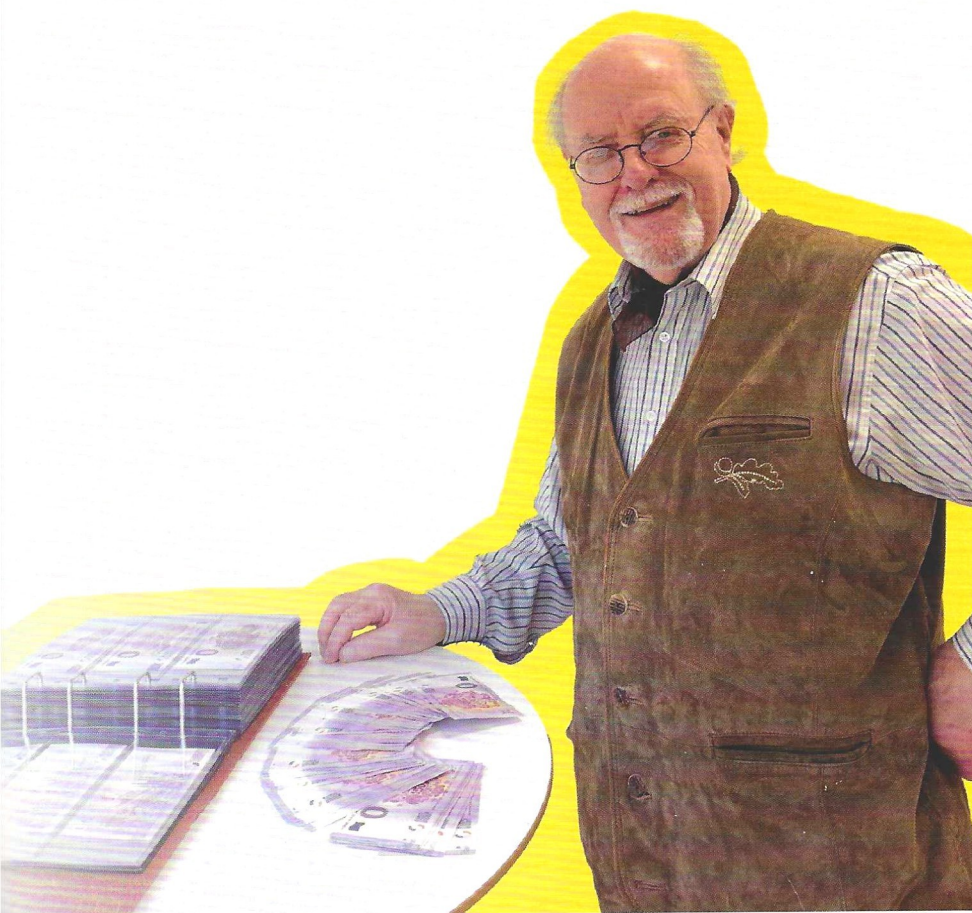
kin setelin 125-vuotisen rautatiemuseon kunniaksi, ja hiljalleen muutkin tahot, kuten merimuseo Forum Marinum Turussa, ottivat omasta setelistä kiinnostuneina Hoefsiin yhteyttä.

Vuonna 2018 Hoefs maksoi lisenssimaksun Ranskaan ja tuli virallisesti 0€-setelin Suomen edustajaksi. Lisenssejä on toistaiseksi myyty kaikkiaan 14 maahan, ja koska muutammat edustajat ovat ostaneet monien maiden lisenssit, kattaa lisenssientä kaikkiaan 26 maata.

Joulupukista petoeläimiin

Suomalaisia 0€-seteleitä on tehty vajaassa vuosikymmenessä jo monia kymmeniä erilaisia. Suurimman osan niistä Hoefs on suunnitellut itse pyytämällä kuvia museoilta. Kunkin setelin lopullinen design tehdään ranskalaisen Oberthur Fiduciaire -setelipajan suunnitteluosastolla, mihin yhteistyö on aina sujunut Hoefsin mukaan mutkitta.

– *Siellä on erittäin ammattitaitoinen porukka, joka viimeistelee meiltä saamansa kuva- ja tekstimateriaalit huolella. Kun*

luonnos esitetään asiakkaalle kauttani, voi siihen tehdä vaikka kymmenenkin kertaa pieniä muutoksia, ennen kuin lopullinen versio menee valmistukseen. Siellä ollaan siis hyvin joustavia tämän suhteen, Hoefs kiittää.

Suomen 0€-seteleissä on monia tunnettuja paikkoja ja henkilöitä. Hoefs pitää itse varsinkin villieläinten sekä maalausten sarjasta. Villieläimistä esille on päässyt toistaiseksi ruskeakarhu, hirvi, ilves, ahma, maakotka, joutsenet, kurjet ja huuhkajat.

Maalauksista Hoefs nostaa esille Helene Schjerfbeckin Toipilaan, jota pidetään taiteilijan suosituimpana teoksena sekä käännekohtana uralla. Kyseisen teoksen jälkeen Schjerfbeck nimittäin uudisti tyyliään pelkistämällä sekä värejä että muotoja.

0€-setelin lisenssinhaltija saa erikoisluvalla tehdä seteleitä myös maihin, missä lisenssiä ei vielä ole voimassa. Tämän nojalla Hoefs on suunnitellut seteleitä muihin Pohjoismaihin; Ruotsiin kaksi ja Norjaan yhden, joka on varsinkin kerännyt kehuja.

– Norjan setelissä on jääkarhuemo ja kaksi poikasta. Sen ilmestymisvuonna arvioitiin, että seteli oli siihen aikaan ilmestyneistä kaunein.

Suomen 0€-seteleistä huomiota on herättänyt etenkin valokuva Viipurista 1930-luvulta. Hoefs teki sen yhteistyössä Turun Torkkelin Killan kanssa, joka vaalii ja tutkii menetettyä Viipuria ja karjalaista kulttuuriperintöä.

– Viipurin setelistä on tullut kyselyitä, että miksi sijaintia ei näe Suomen kartalla, Hoefs avaa.

Nuorista numismaatikkoja?

0€-setelin suurin kohderyhmä kaikkialla Euroopassa on turistit. Aluksi yli puolet Suomi-seteleistäkin myytiin suoraan ulkomaille.

Matkustus näkyy Hoefsin mukaan myös siinä, mikä on kaikkein myydyin suomalainen 0€-seteli.

– Vuonna 2018 tehty seteli joulupukista postitoimistossaan on ollut kaikkein suosituin.

Siitä tehtiin heti kaksi versiota, ja nykyään niitä on painettu jo yli 60 000 kappaletta, Hoefs kertoo.

Suomalaisten kiinnostus 0€-seteleistä sen sijaan on pysynyt Hoefsin mukaan melko samalla tasolla alusta lähtien. Joulupukin lisäksi muita suosittuja suomalaisia seteleitä ovat Helsinki, Olavinlinna ja Saimaannorppa. Kaikki setelit eivät mene heti kaupaksi, mutta keräilijöiden kiinnostus seteleistä on ollut voimakkaasti kasvavaa.

Hoefs toivoo, että varsinkin nuoret kiinnostuisivat 0€-seteleistä vieläkin enemmän.

– Slovakiassa on näytetty 0€-seteleihin liittyen erinomaista esimerkkiä siinä, miten somemaailmaa voi käyttää hyödyksi keräilyinnon kasvattamiseksi. Käytän nettiä päivittäin, mutta iän puolesta en ole niin sisällä somemaailmassa, että käyttäisin esimerkiksi Tiktokia.

76-vuotias Hoefs on nauttinut suuresti 0€-setelien suunnittelusta ja ilmiön seuraamisesta läheltä, mutta myöntää oman keräilyharrastuksensa jääneen vähemmälle työhön kuluneen ajan myötä. Nyt hän myy mielellään Nolla-euro oy:n eteenpäin ja keskittyy itse viimeistelemään omat kokoelmansa.

– Unelmani on saada vihdoinkin kolikko- ja setelikokoelmani järjestettyä. Aloitin keräilyyn jo nuoruudessa ja olen aina ajatellut, että jokainen kolikko kertoo oman tarinansa. Ne kertovat hurjan paljon myös Suomen historiasta, joten numismatiikka on oikein kiehtovaa harrastus.

Yrityksen myyminen Suomen Filateliapalvelulle tukee Hoefsin toivoa sitä linjaa, että keräilyryhmää saataisiin laajennettua – ja kenties nuorennettuakin. Hän näkee hauskat 0€-setelit mahdollisuutena saada nuoretkin innostumaan numismatiikasta.

Saana Sjöblom-Hasselblatt